

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-4-136 (İlk inceleme)
Karar Sayısı : 04-66/959-233
Karar Tarihi : 19.10.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R.Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖR : Oğuzkan GÜZEL

C. ŞİKAYET EDEN : - Uluslararası Nakliye Komisyoncuları Derneği
Camişerif Mh. İstiklal Cd. 5204 Sk. Torun İşmerkezi
Kat:6/2 Mersin

20

D. HAKKINDA İLK

İNCELEME YAPILAN: -Ulaştırma Bakanlığı
Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 Emek/Ankara

E. DOSYA KONUSU: 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca,
Ulaştırma Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmeliklerin nakliye
sektöründe rekabeti ortadan kaldırdığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuru konusu şikayet dilekçesinde, 4925 sayılı
Karayolu Taşıma Kanunu, Karayolu Taşıma Yönetmeliği ve Ulaştırma
Bakanlığı genelgesi ile nakliye hizmetlerinin imtiyaz hakkının satışa çıkarıldığı,
çok yüksek bedeller ve ağır şartlarla verilmek istenen yetki belgeleri
uygulaması neticesinde piyasadan çıkışlar olacağı ve yabancı kuruluşların
tekelinin oluşacağı, bu durumun navlun artışına yol açacağı belirtilmektedir.
Şikayet dilekçesi ekinde yer alan Rekabet Kurumu Başkanlığı için hazırlanan
rapor başlığı altında, rekabet şartlarını bozucu olduğu iddia edilen hususlar 17
başlık altında verilmiştir. Bu maddelerde şikayet konusu edilen ana
hususlarda yine Bakanlık tarafından yetki belgesi verilmesine konan ağır
şartların ve bakanlıkça yetki belgelerine sınır getirilebilecek olmasının giriş
engeli yarattığı, verilecek yetki belgeleri için aranan ağır şartların yanısıra
yönetmelikle belirlenen ücretlerin çok yüksek olduğu, aynı kapsamda
değerlendirilebilecek ve bir teşebbüs tarafından yürütülebilecek işler için ayrı
ayrı yetki belgeleri ihdas edilmek suretiyle maliyetlerin artırıldığı, çok yüksek
ücretler konulmak suretiyle sektörün bazı alanlarının finans bakımından güçlü
yabancı firmalara bırakılmak istendiği örnekleri ile aktarılmaktadır. Öte
yandan, nakliye komisyoncularına getirilen yetki belgesi uygulamasının
yabancılar için geçerli olmadığı, bu durumun ayrımcılık yarattığı ifade
edilmektedir. Ayrıca yönetmelikte getirilen ücret ve zaman tarifeleri
düzenlemesi ile belirlenen ücretlere uyma zorunluluğunun serbest rekabet
ilkeleri ile bağdaşmadığı belirtilmektedir. Raporda dile getirilen ana

50

hususlardan bir diğeri ise kara taşımacılığında ortak taşıma yapma şartlarının çok ağırlaştırılarak, her firmanın tek başına taşıma yapmaya zorlandığı, bu durumun nakliye firmalarının yeni tırlar almasına zemin hazırlamak amaçlı olduğu, bu güce sahip olmayan firmaların piyasa dışına itilmesi sonucu tekelci bir yapının oluşarak nakliye maliyetlerinin artacağı şeklindedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 10.8.2004 tarih ve 4424 sayı ile giren başvuru üzerine yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 21.9.2004 tarih, 2004-4-136/İİ-04-OG sayılı ilk inceleme raporu 13.10.2004 tarih, 60 REK.0.08.00.00/220 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-66 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- şikayet konusu iddiaların teşebbüs niteliğinde olmayan devlet organlarının çıkardığı Kanun ve Yönetmeliklere dayanması nedeniyle, teşebbüslerce yapılan bir rekabet ihlali niteliğinde olmaması sonucu önaraştırma açılmasına gerek olmadığı,
 - 70 - Başbakanlık makamının 20.8.1998 tarih, 14821 ve 31.10.2001 tarih, 17790 sayılı yazıları ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarına hazırlanan mevzuat taslakları hakkında Rekabet Kurumu görüşünün alınması gerektiği bildirilmiş iken, "Karayolu Taşıma Kanunu" ve "Karayolu Taşıma Yönetmeliği" hakkında hazırlık aşamasında Rekabet Kurumu görüşünün alınmadığı hususunun ikaz mahiyetinde Ulaştırma Bakanlığı'na iletilmesine yönelik olarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 27 (g) ve 30 (f) maddeleri uyarınca görüş yazısı yazılması gerektiği,
 - 80 - hazırlanacak görüş yazısında; şikayete konu olan "Karayolu Taşıma Yönetmeliği"nin genelde rekabet hukuku ilkelerine uygunluk taşımasına karşın "Yetki Belgesi ve Taşıma Hatlarının Sınırlandırılması" başlıklı 8. maddesi düzenlemesinde yer alan sınırlama yetkisinin, plaka tahdidi şeklinde arz kısıtlaması yerine, faaliyet şartlarına yönelik idari, mali ve teknik standartların yükseltilmesi sonucu piyasa şartları içerisinde çıkışların sağlanması ile yapılmasının uygun olacağını bildirilmesi gerektiği,
 - 90 - hazırlanacak görüş yazısında, ayrıca, anılan yönetmeliğin 56. maddesinde düzenlenen "Ortak Taşıma" düzenlemesinde yer alan asgari şartların Bakanlıkça belirleneceği hükmünün değiştirilerek, "objektif asgari şartlar"ın yönetmelik düzenlemesine eklenmesinin, hukuki belirliliğin sağlanması ve faaliyette bulunan teşebbüsler arasında eşit düzenlemeler getirilmesi ilkelerine uygun olacağı hususunun bildirilmesi gerektiği,
- ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Şikayet konusu hususlar bağımsız bir teşebbüsün yaptığı ekonomik nitelikteki faaliyetler niteliğinde olmayıp, "4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu" ve bu kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Ulaştırma Bakanlığı tarafından çıkarılan

- 100 “Karayolu Taşıma Yönetmeliği” düzenlemelerinin rekabet şartlarını bozduğuna dair iddialardır. Dolayısıyla bağımsız bir teşebbüs tarafından ekonomik faaliyet konusu oluşturmayan iddialar hakkında 4054 sayılı Kanun’un 4. ve 6. maddelerinin ihlali nedeniyle önaraştırma veya soruşturma açılması imkanı bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

- 110 Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelen dosya kapsamına göre; şikayet konusu uygulamanın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bir “teşebbüs” niteliğinde olmayan devlet organlarının çıkardığı kanun ve yönetmeliğe dayanması nedeniyle, teşebbüslerce yapılan bir rekabet ihlali niteliğinde olmadığına, dolayısıyla önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.